

Initiativärende: Utred framtida kollektivtrafik i Västerbotten

Kollektivtrafiken i Västerbotten har inte återhämtat sig efter pandemiåren. Detta gäller framförallt busstrafiken i länet. Tågsatsningarna efter främst Botniabanan har återhämtat sig bra, speciellt mellan Umeå och Örnsköldsvik. Nu satsas extra på tågavgångar mellan Umeå, Vännäs samt Vindeln, vilket kommer att ge resenärer bra förbindelser och bekväma fossilfria resor.

Busstrafiken har däremot svårare att locka tillbaka sina resenärer framförallt för de linjer som förbinder flera kommuner med varandra. Umeås lokaltrafik har lockat tillbaka sina resenärer genom hög turtäthet i framförallt de prioriterade stomlinjerna.

Kollektivtrafiken har under de senaste åren drabbats av allt högre kostnader genom bland annat stora prisökningar för bränslet. I stort sett kör hela parken på HVO som ökat i pris ännu mer än diesel. Dels på grund av en ökad efterfrågan och dels på grund av en högre andel inblandning i reduktionsplikten. Totalt har detta medfört ett allt högre underskott för kollektivtrafiken som finansieras av Regionen och kommunerna. Kostnadstäckningen har sjunkit i och med att kostnaderna stigit mer än biljettintäkterna.

På kort sikt vill majoriteten av partierna i regionen byta ut HVO, som är ett bränsle som reducerar CO2 utsläppen med 90 procent, mot diesel. Detta för att reducera kostnaderna, och minska underskottet. Detta medför att utsläppen kommer att öka, och att vi, Regionen, kommer att ha svårt att uppfylla våra miljömål. Kollektivtrafiken, främst busstrafiken, kommer därför inte att i samma utsträckning kunna ses som ett miljövänligt alternativ i konkurrens med andra färdmedel. Bussgods kommer dessutom inte att kunna marknadsföra sina godstransporter som ett grönt alternativ. Detta kan ge färre kunder på sikt.

För att vi i Regionen / Kollektivtrafiken, ska kunna lösa detta på lång sikt behöver vi skapa en framtidstro till en kollektivtrafik i hela länet som kan klara av att uppfylla både miljömålen och de ekonomiska utmaningarna. Vi tror att en upphandling av en framtidsvision som beskriver hur trafiken ska lösa dessa utmaningar på fem och sju års sikt bör tas fram av ett kunnigt konsultbolag.

Målet för trafikutredningen ska dels syfta till effektivisering och optimering av trafikutbud och bytespunkter för en kundattraktiv och kostnadseffektiv kollektivtrafik i regionen. Den bör också visa på när övergången kan ske till mer elektriska bussar samt när vätgasdrivna fordon kan introduceras i trafikutbudet. Ett annat mål, på medellång sikt, kan vara att redovisa ett kollektivtrafikupplägg som kan ge förutsättningar för en resandeökning på t.ex 50 %, och att skattesubventionen samtidigt minskar med 10- 15 %.

Förslag till beslut: RUN ger uppdrag till regionala utvecklingsdirektören att komma med förslag på hur vi kan finansiera upphandling av en framtidsvision där kollektivtrafiken klarar både miljömålen och de ekonomiska målen i hela länet.

Lasse Brännström , MP